Ημερομηνία δημοσίευσης: 15-12-07 Τα Αλάτσατα στη Μικρά Ασία

Του Γιαννη Κτιστακι*

Τα Αλάτσατα της Μικράς Ασίας βρίσκονται, απέναντι από τη Χίο. Την τελευταία δεκαπενταετία είναι διεθνώς γνωστά για τις ιδανικές τοπικές συνθήκες εκμάθησης του αθλήματος της ιστιοσανίδας (windsurfing). Η νεοσυσταθείσα αστική Εταιρεία Διατήρησης του Alacati, ανέλαβε να διηγηθεί την ιστορία του χωριού στους αθλητές-επισκέπτες του μέσα από ένα πολύχρωμο λεύκωμα, το οποίο αναδεικνύει τα πέτρινα σπίτια του οικισμού. Να, λοιπόν, τι διηγείται: «1850… βρισκόμαστε σε ένα χωριό που το αποκαλούν “Alaca At”. Το χωριό υποφέρει σοβαρά από την ελονοσία. Για την αποξήρανση των ελών της περιοχής, Ελληνες εργάτες καταφθάνουν από τα κοντινά νησιά. Αντιλαμβανόμενοι την αξία της περιοχής αποφασίζουν να εγκατασταθούν. Χρησιμοποιώντας λευκές πέτρες από το λατομείο Balanbaka που εύκολα σμιλεύονται, κατασκευάζουν κομψά σπίτια που ακόμη διατηρούνται. Εκτός από αμπέλια, ελαιόδεντρα και μουριές αυξάνουν την αγροτική παραγωγή του Alacati. Μαστιχόδεντρα -τα οποία ευδοκιμούν μόνο στη Χίο και στη χερσόνησο του Τσεσμέ- και αμυγδαλιές συμπληρώνουν τα προϊόντα της γης.

1914. Οταν ένα πλοίο γεμάτο από πρόσφυγες από τα Βαλκάνια φθάνει στο λιμάνι, οι Ελληνες πανικοβάλλονται και φεύγουν προς τα γύρω νησιά. Αργότερα, εξαιτίας της “Ανταλλαγής των Πληθυσμών”, πρόσφυγες από τη Θεσσαλονίκη μετακινούνται και εγκαθίστανται στο Alacati. Συνέπεια της αλλαγής ήταν να ξεκινήσουν δύσκολα χρόνια για το Alacati… Σήμερα όλοι χαιρόμαστε να ζούμε στο Alacati σαν κοινότητα, αγκαλιάζοντας τα εγγόνια εκείνων που μετανάστευσαν από το Κόσοβο, τη Βοσνία, τη Θεσσαλονίκη και τα νησιά, μαζί με εκείνους από εμάς που ήλθαμε εδώ από Κωνσταντινούπολη, Σμύρνη και την Ανατολία».

Το κείμενο αναδημοσιεύτηκε στην αγγλόφωνη τουρκική εφημερίδα Turkish Daily News. Το δημοσίευμα των Τούρκων δημοσιογράφων πληροφορήθηκαν οι Ελληνες συνάδελφοί τους (ηλεκτρονική εφημερίδα ChiosNews. com, 2/5/2007), οι οποίοι εξεγέρθηκαν. Γιατί «δεν αναφέρεται ο πρώτος ξεριζωμός [1914]»; Γιατί δεν αναφέρεται «η μεγάλη καταστροφή του 1922»; Γιατί δεν αναφέρεται «ότι σε αυτά τα χώματα αναπτύχθηκε ελληνικός πολιτισμός αιώνες πριν φθάσουν οι Οθωμανοί Τούρκοι»; Είναι, άραγε, δουλειά των δημοσιογράφων η γραφή της ελληνοτουρκικής ιστορίας; Μπορεί να εγκαλείται η Εταιρεία Διατήρησης του Alacati για παρασιώπηση της ιστορίας;

Σε κάθε άλλη ευρωπαϊκή χώρα, οι απαντήσεις θα ήταν αρνητικές. Ας ανατρέξουμε σε ένα τουριστικό λεύκωμα για τους «δρόμους του κρασιού» της Αλσατίας: δεν αναφέρει πουθενά, και καλώς πράττει, ότι για αυτούς τους «δρόμους» πολέμησαν Γάλλοι και Γερμανοί δύο φορές τον 20ό αιώνα, συμπαρασύροντας ολόκληρη την ανθρωπότητα. Η ιστορία γράφεται και ξαναγράφεται από ιστορικούς. Αντιθέτως, τα λευκώματα γράφονται από λαογράφους, διαφημιστές και, ενίοτε, διορθώνονται από δημοσιογράφους. Αυτά ορίζει ο κοινός νους.

Ο κ. Γιάννης Κτιστάκις είναι Λέκτορας της Νομικής Σχολής Κομοτηνής.